

ד ח ו ף

6 באוגוסט 2026

לכבוד	לכבוד	לכבוד
מר משה ליאון	תנ"צ עירן לוי	ולכבוד
<u>ראש עיריית ירושלים</u>	<u>מפקד מג"ב עוטף ירושלים</u>	<u>מנכ"ל חברת הגיחון בע"מ</u>

שלום רב,

הנדון: דרישה לסלול מיידיית כביש שהרסו הצבא ועיריית ירושלים בכפר עקב, לתיקון הביוב שנפגע, ולחדול מהשלכת רימוני גז שרירותית, לא חוקית, לעבר תושבי רחוב אל-מאדון

בשם תושבי רחוב אל-מאדון בכפר עקב, אנו פונים אליכם בדרישה **בהולה לפעול באופן מיידי** לתיקון הרחוב ולסלילתו המחודשת של קטע הכביש וצינורות הביוב שהרסו כוחות הביטחון ועיריית ירושלים, בלי לטרוח להכשיר דרך חלופית לתושבי השכונה ובלי לשקול כלל את השלכות ההריסה על מאות התושבים שגרים במקום. הרס הכביש, שלצדו ניצבים בנייני מגורים, וחפירתו לעומק, יצרו מפגע חמור, שהשלכותיו רחבות וקשות: אמבולנסים, רכבי כיבוי אש והצלחה, והסעות החינוך המיוחד אינם יכולים להגיע לפתח הבתים; קשישים ובעלי מוגבלויות, שאינם יכולים לדלג בין הריסות הכביש החרב, כלואים בדירותיהם; מערכת הביוב נפגעה, פינוי הזבל הופסק, ומכוניות תקועות בחניוני הבתים חודשים ארוכים.

עוד נדרוש, שייפסק לאלתר הנוהג הלא חוקי, המנוגד לנהלים, שסיגלו לעצמם אנשי כוחות הביטחון מאז החל הרס הכביש, להשליך אל עבר התושבים ובתיהם רימוני גז מעברה השני של הגדר שתוחמת את רחוב אל-מאדון, וזאת ללא שנשקפת להם כל סכנה ובלי כל תכלית.

מחדלן של הרשויות כולן לתקן מפגע קשה, הפוגע בזכויות יסוד, אשר יצרו במו ידיהן, ולצמצם את נזקיו, לוקה בחוסר סבירות קיצוני וחוטא לחובות העירייה, הגיחון וכוחות הביטחון מכוח הדין כלפי התושבים. על כן נצפה למענה מיידי.

נפרט.

1. רחוב אל-מאדון בכפר עקב והכביש לאורכו מהווים נתיב גישה מרכזי ובלעדי ליותר מאלף בני אדם המתגוררים בקרבתם, בדרכם מביתם ובחזרתם אליו. בינואר 2026, ללא כל הודעה מוקדמת לתושבים, הגיעו למקום כוחות גדולים של גורמי ביטחון ועובדי עיריית ירושלים, והחלו בהריסת הכביש תוך חפירה לעומקו (ראו בצילומים). לתושבים לא הוצג צו הריסה, או כל מסמך אחר המתיר אותה.

2. כשהדחפורים פגעו בכבל חשמל, שהתנז ניצוצות לכל עבר, ננטשה החפירה, והתושבים נותרו ללא חשמל שלושה ימים, עד שחברת החשמל הציבה עמודי חשמל חיצוניים תחת הכבל התת קרקעי שנפגע. בשלהי יוני התחדשה ההריסה והושלמה. 214 מטר נחפרו לעומקם, ביוב ותשתיות מים נהרסו, והתושבים נאלצים לפלס את דרכם דרך ערימות עפר, גושי סלעים, חלקי מתכת ושלוליות ביוב שנקו לאורך הדרך החפורה. אמבולנסים, רכבי הצלה והסעות החינוך המיוחד אינם יכולים להגיע לפתחי הבתים, אנשים עם מוגבלויות אינם יכולים לפלס את דרכם בין ההריסות, וכך גם קשישים, נשים הרות, ילדים, הורים עם עגלות תינוק ומי ששב לביתו עמוס בסלים כבדים. פינוי הזבל פסק, והתושבים נאלצים לשאת שקיות אשפה למכלי פינוי מרוחקים מביתם. מכוניות שחנו בחניוני הבתים הניצבים בשולי הכביש, נשארו תקועות בהם ללא יכולת להזיזן. חייהם של תושבי האזור שובשו לחלוטין.

תושבים נאלצים לעבור בחלקו החפור של רחוב אל מאדון בדרכם לביתם, יולי 2026. התמונה באדיבות התושבים

3. לתושבי השכונה נאמר, שחפירת הכביש וההרס המוחלט שלו בוצעו מטעמים ביטחוניים, במטרה להקשות על אנשים לקפוץ מעל הגדר התוחמת אותו ולעבור לצדה השני, לשטח שומם השייך לאזור שדה התעופה עטרות. גדר זו, יש להדגיש, אינה חלק מגדר הביטחון, לא ברור מדוע הוצבה במקום מלכתחילה, ושדה התעופה אינו פעיל שנים ארוכות. אולם בין אם זה הגורם להריסה ובין אם לאו, הקלות הבלתי הנסבלת שבה הורסים כביש עירוני, דרך מרכזית, תוך אטימות מוחלטת להשלכות הקשות על התושבים, לוקה בחוסר סבירות קיצוני. ככל שהרס הכביש נבע מסיבות ביטחוניות, ראוי היה לנקוט בחלופות שפגיעתן בתושבים פחותה. למשל, באמצעות הגבהת הגדר.

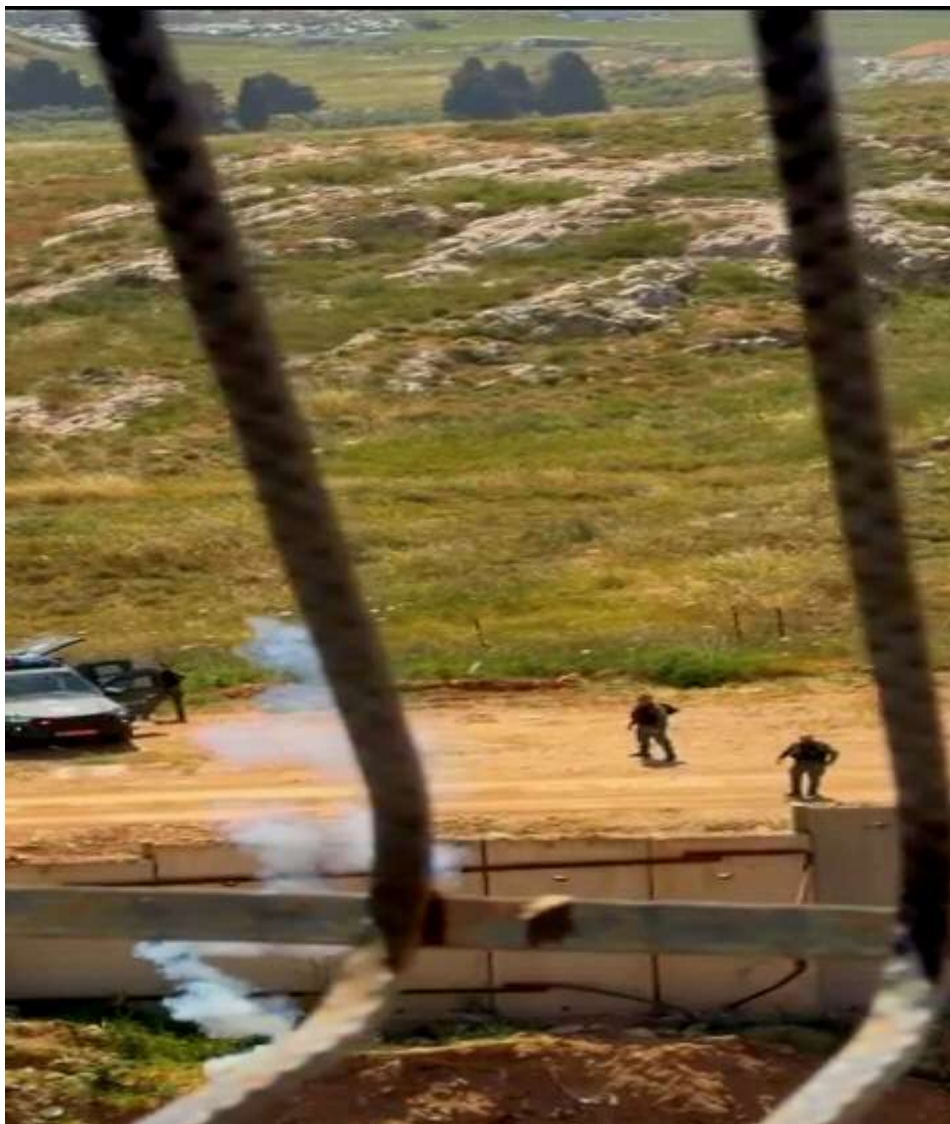
4. פניות חוזרות ונשנות של התושבים לגורמים שונים בעירייה, לגיחון ולגורמי הביטחון, החל מינואר 2026, בדרישה לתיקון הכביש והביוב, נענו בהשלכת אחריות הדדית של הרשויות אלה על אלה. לשכת מג"ב עוטרף ירושלים הודיעה כי באחריות העירייה לתקן את הכביש. עיריית ירושלים מצדה הטילה את האחריות על כוחות הביטחון. לאחר שהתושבים נותרו ללא מים במשך יומיים, מתחה חברת המים של רמאללה קו מים חיצוני חלף הצינור התת קרקעי שנפגע, אולם הגיחון לא פתר את בעיות צנרת הביוב שנהרסה. הצחנה באזור ניכרת.

שלוליות ביוב בכביש שנהרס, יולי 2026. התמונה באדיבות התושבים

וראו גם [בסרטון](#).

5. אם לא די באלה, לאחר הריסת חלק מהכביש בינואר 2026, הודיעו אנשי הביטחון לתושבים שהם אוסרים עליהם להתקרב לגדר. מאז, בשעות שונות של היום והלילה, לעתים מספר ימים בשבוע, סיגלו לעצמם שוטרי וחיילי מג"ב הנוסעים מעברה השני של הגדר נוהג חמור ובלתי חוקי – זריקת רימוני גז אל עבר התושבים ובתיהם. תושבי הרחוב מדווחים כי לעתים נזרק רימון אחד, לעתים ארבעה וחמישה. חלק מהשלכות הרימונים מתבצע ישירות מתוך הגייפ שבו נוסעים הכוחות מג"ב. בפעמים אחרות, כפי שניכר בצילום שלהלן, הם יוצאים ממנו על מנת להשליך רימונים. כל זאת, כפי שפורט בהמשך, בסתירה לנהלי המשטרה לשימוש ברימוני גז.

השלכת רימונים לעבר תושבים מעברה השני של הגדר, כפי שצולם מחלון בית סמוך. התמונה באדיבות התושבים

6. כך מתאר את הדברים תושב השכונה :

"אני גר ממש מעל הכביש שהצבא והעירייה הרסו. כבר חודשים הביוב זורם שם חופשי והסירחון נכנס לנו לדירות. אנשים זקנים לא יכולים ללכת בין ההריסות, בחודשי בית הספר ילדים עם צרכים מיוחדים נשארו בבית כי ההסעה לא יכלה לאסוף אותם. אם פורצת שריפה אין מכבי אש. אין אמבולנסים. ניסינו לסדר דרך חלופית, שביל קטן ומלא מהמורות, שהאריך את הנסיעה מאוד. אבל

השביל הזה עבר בשטחים פרטיים של תושבים ובסוף נמאס להם, הם סגרו אותו. אם אנחנו מתקרבים לגדר, ומהצד השני עובר ג'יפ של מג"ב ורואה אותנו, יורים עלינו רימוני גז. כל האדמה כאן מלאה נפלים של רימוני גז. הם יורים בבוקר, בצהריים ובלילה. מתי שבא להם. גם שכילים עוברים. רימוני גז נכנסים לאנשים לדירות, נופלים להם במרפסת. כבר פרצו שריפות בגללם. נשברו זגוגיות. המצב כאן קשה, קשה מאוד".

ראו [בסרטון](#) נפל רימון לאחר שרימון פגע במרפסת דירת מגורים.

ראו [בסרטון](#) שריפה קטנה שפרצה בחצר בניין מגורים בעקבות פגיעת רימון.

7. דומה שאין צורך להרחיב בדבר חובותיהן החוקיות של העירייה, חברת הגיחון והגורמים הביטחוניים כלפי תושבי כפר עקב, שכונת ענק בשטחה המוניציפלי של ירושלים, אשר רבבות תושביה הם אזרחים ותושבי קבע בישראל. הקמת חומת ההפרדה, שניתקה אותם משאר חלקי העיר, אינה משנה דבר לעניין זה ואינה מכשירה את הפיכת השכונה לשטח הפקר. הדין הישראלי ממשיך לחול בכפר עקב במלואו.

8. פקודת העיריות [נוסח חדש] מטילה על הרשות המקומית, עיריית ירושלים, לדאוג לתקינותם של הרחובות והתשתיות העירוניות, לפעול במרץ להסרת מפגעים, להבטיח את בריאות הציבור, לספק שירותי תברואה, ולהבטיח גישה בטוחה ורציפה של תושבים לבתייהם, כמו גם של כוחות ההצלה. אחריות זו מקבלת משנה תוקף שעה שהעירייה עצמה הייתה שותפה פעילה להרס הכביש, כאמור, הנתב היחיד שמחבר את תושבי רחוב אל-מאדון עם העולם מחוץ לו.

9. במקביל, מוטלת על הגיחון, תאגיד המים והביוב של ירושלים, אחריות סטטוטורית להפעלת מערכת הביוב, לתחזוקתה, לתיקון תקלות בה ולמנוע מפגעים תברואתיים (חוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001; חוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב-1962).

10. גם כוחות הביטחון, לרבות מג"ב עוטף ירושלים שאף הוא נטל חלק בהריסת הכביש, וייתכן אפילו שיזם אותו, אינם פטורים מכללי המשפט המנהלי. ביטחון המדינה אינו מושג קסם השולל ביקורת שיפוטית. אף פעולה שמתבצעת מטעמים ביטחוניים לכאורה, כפי שנאמר לתושבים, חייבת לעמוד בעקרונות הסבירות והמידתיות. כבר נפסק, כי חובה על גורמי הביטחון לבחור באמצעי שפגיעתו בתושבים פחותה (ראו והשוו: בג"ץ 2056/04 מועצת הכפר בית סוריק נ' ממשלת ישראל, פ"ד נח(5) 807; פ"ד ס(2) 477; בג"ץ 7957/04 מראעבה נ' ראש ממשלת ישראל, פ"ד ס(2) 477).

11. בענייננו, לא נראה כי מי מן הרשויות הרלבנטיות שקלה את השלכות חורבן הכביש על תושבי אל-מאדון, למעלה מאלף בני אדם, או ערכה איזון כלשהו בעניינם. ניתן היה, כאמור מעלה, לחשוב על פתרונות יצירתיים ומידתיים יותר לצורך הנטען במניעת קפיצות מעבר לגדר. אפשר היה לחשוב, למשל, על הגבהת הגדר, ככל שיש בכך צורך כלל. חיוני היה לחשוב על סלילת דרך חלופית לתושבי השכונה. הדבר לא קרה. העירייה וכוחות הביטחון יצרו מפגע קשה ומתמשך הפוגע פגיעה יומיומית בזכויות התושבים לתנועה, לחינוך, לבריאות, לשוויון ולכבוד. מחדלן המתמשך מלפעול לתיקון הכביש, חרף פניות רבות של התושבים אליהן, לוקה בחוסר סבירות קיצוני ובאטימות מרשימה. כך גם מחדל חברת הגיחון שלא מיהרה ולא ממהרת לטפל בביוב הדולף, מפגע תברואתי קשה אף הוא.

12. באשר להשלכת הרימונים – דומה כי אין מלים נוקבות מספיק לתאר כהלכה את חוסר החוקיות שבהשלכתם על עבר תושבי השכונה ובתייהם, שמתבצעת מעבר לגדר ללא אבחנה וללא כל הצדקה. נוהל "הפעלה ושימוש בפריטי גז מדמיע" (נוהל 220.010.16 של אגף המבצעים במשטרת ישראל

מיום 1.6.2021), מפרט מתי ניתן לעשות שימוש ברימוני גז. הנוהל קובע, כי שימוש באמצעי זה ייעשה רק אם מתרחשות הפרות סדר במדרג ד', הדרגה החמורה והקשה ביותר שלהן. אלה כוללות, על פי הנוהל, התנהגות אלימה קשה ונרחבת תוך הפרת הסדר הציבורי ואי ציות למשטרה, ו"שימוש באמצעים וחפצים שונים נגד המשטרה". דבר מאלה לא מתקיים בענייננו. לכוחות הביטחון, ומג"ב בפרט, אין כל סמכות להטיל רימונים כאוות נפשם, שעה שלא נשקפת להם סכנה. זהו שימוש לא חוקי, שרירותי ופסול בכוח.

בשל כל אלה, נצפה כי הכביש ומערכת הביוב יתוקנו לאלתר, ושהשלכת רימוני הגז לעבר התושבים ובתיהם תופסק כבר אתמול.

נודה למענה בהול.

בברכה,

טל חסין, עו"ד

העתקים:

ניצב יצחק בריק, מפקד משמר הגבול

מר אורי יקיר, יועץ ראש עיריית ירושלים לענייני ערבים